

- Sisältää:
1. Anvisning om upprättande av koncernbalansräkning
  2. Bokföring av inkomster och utgifter i anslutning till missionsarbete, insamlingen Gemensamt ansvar och annat frivilligarbete
  3. Uppdaterade sidor om församlingarnas ekonomi på kyrkans intranät
  4. Rättelse i cirkulär 25/2003 ”Kollektuppbörden år 2004”

1. ANVISNING OM UPPRÄTTANDE AV KONCERNBALANSRÄKNING

Enligt 15 kap. 9 § 3 mom. kyrkoordningen skall en församling som på det sätt som avses i bokföringslagen har bestämmande inflytande i någon annan bokföringsskyldig uppgöra och i sitt bokslut inta en koncernbalansräkning med noter.

En församling behöver inte upprätta någon koncernbalansräkning, om under såväl räkenskapsperioden som den omedelbart föregående räkenskapsperioden högst en av följande gränser har överskridits, räknade sammanlagt för både moderförsamlingen och dess dottersamfund:

- sättning eller motsvarande intäkter 25 miljoner euro
- lansomslutning 12,5 miljoner euro
- nomsnittligt antal anställda 250 personer

Med omsättning avses intäkter i enlighet med 4 kap. 1 § bokföringslagen. Intäkter som ingår i omsättningen är sedvanliga eller ordinära intäkter. Extraordinära intäkter ingår inte i omsättningen, liksom inte heller t.ex. skatteintäkter.

Med koncern avses församlingen och dess dottersamfund som helhet. Den församling som upprättar koncernbalansräkningen utgör koncernens moderförsamling. Med dottersamfund avses sådana aktiebolag, föreningar och andra samfund samt stiftelser i vilka församlingen ensam eller tillsammans med de övriga samfunden i församlingskoncernen har bestämmande inflytande. En församling har bestämmande inflytande i en annan bokföringsskyldig, om församlingen innehar

- mer än hälften av rösterna för samtliga aktier eller andelar i målföretaget och denna röstmajoritet grundar sig på ägande, medlemskap, bolagsordningen, bolagsavtalet eller därmed jämförbara stadgar eller något annat avtal
- rätt att utse eller avsätta flertalet av ledamöterna i målföretagets styrelse eller motsvarande organ eller i ett organ som har denna rätt, och rätten

grundar sig på samma omständigheter som den röstmajoritet som avses i punkt 1.

Målet med församlingens koncernbalansräkning är att utreda de tillgångar, skulder och ansvar angående vilka församlingen på basis av ägande eller avtal har bestämmande inflytande, förpliktelser eller ansvar. Syftet är att ge information om hela koncernens eget kapital samt utomstående ägande i dottersamfunden. Koncernbalansräkningen och dess noter skall ge riktiga och tillräckliga uppgifter om församlingkoncernens ekonomiska ställning.

Koncernbalansräkningen med noter uppgörs som en sammanställning av koncernsamfundens balansräkningar och noterna till dessa. Därtill redogör församlingens verksamhetsberättelse för de väsentligaste punkterna beträffande utvecklingen av koncernens verksamhet. Noterna till koncernbalansräkningen skall i tillämpliga delar innehålla samma information som noterna till balansräkningen i församlingens bokslut.

Det är skäl att församlingen fastställer principerna för upprättandet av koncernbalansräkning för dottersamfunden innan räkenskapsperioden börjar. Eftersom moderförsamlingen skall lämna in bokslutet jämte koncernbalansräkningen till kyrkorådet senast 31.3, måste dottersamfundens bokslut i praktiken vanligtvis vara klara inom februari månad. För att möjliggöra detta är det viktigt att moderförsamlingen och dottersamfunden tillsammans på förhand kommer överens om hur konton som gäller inbördes poster skall bokföras och att inbördes konton avstäms med så täta mellanrum under räkenskapsåret som anses nödvändigt. Efter avstämningen avslutas perioderna i såväl moderförsamlingen som dottersamfunden.

Med församling avses i denna anvisning även kyrklig samfällighet, såvida inte annat nämnts. Anvisningen om upprättandet av koncernbalansräkning skall iaktas från och med den räkenskapsperiod som börjar 1.1.2004. Med andra ord skall koncernbalansräkningen för räkenskapsåret 2004 upprättas enligt denna anvisning. En församling har rätt att upprätta koncernbalansräkning för eget informationsbehov, även om den enligt 6 kap. 1 § 3 mom. i bokföringslagen inte är skyldig att göra det.

Bifogat följer en av Kyrkostyrelsens ämbetskollegium godkänd anvisning om upprättande av koncernbalansräkning för församlingar och kyrkliga samfälligheter.

2. BOKFÖRING AV INKOMSTER OCH UTGIFTER I ANSLUTNING TILL MISSIONSARBETE, INSAMLINGEN GEMENSAMT ANSVAR OCH ANNAT FRIVILLIGARBETE

Inom församlingarna utförs frivilligt arbete för att finansiera missionsarbete, understöd och olika typer av verksamhet. Man bakar pajar, stickar sockor och säljer ljus i talkoanda. Församlingarna ger netto- eller bruttoinkomsterna från denna verksamhet till missionsarbete, välgörenhet o.d. och bokför dem som understödsutgifter. Dessutom utförs i församlingarna en hel del frivilligarbete, vars intäkter används till att stöda den egna församlingens verksamhet.

Församlingarna bokför inkomsterna och utgifterna för ovan nämnda verksamhet på varierande sätt. Därför utfärdas anvisningar om denna bokföringspraxis. Delegationen för bokföring beslöt 8.9.2003 att i enlighet med ett förslag av arbetsgruppen för redovisning ge församlingarna anvisningar om hur inkomsterna och utgifterna i anslutning till missionsarbete, insamlingen Gemensamt ansvar och annat frivilligarbete skall bokföras (se bilaga).

Om en grupp utanför församlingens egen verksamhet ger församlingen pengar som i helhet är direkt ämnade t.ex. för missionen, kan dessa bokföras direkt i balansräkningen på samma sätt som kollektmedel som sänds till ändamål utanför församlingen.

Församlingen skall fatta administrativa beslut om huruvida de medel som insamlats genom frivilligarbete delas ut som understöd enligt netto- eller bruttobelopp.

3. UPPDATERADE SIDOR OM FÖRSAMLINGARNAS EKONOMI PÅ KYRKANS INTRANÄT

På adressen www.kirkko.evl.fi finns ny och uppdaterad information under ”Församlingsekonomi”. Här lagras den 22–23 dagen i varje månad uppgifter om respektive församlings skatteredovisningar, församlingsspecifik information om skatteredovisningsbeloppen jämfört med motsvarande period föregående år samt all slags aktuell och ny information. Avsikten är att under denna länk också samla sådan information som ofta efterfrågas hos församlingarna, t.ex. uppgifter om kostnadsfördelningen.

4. RÄTTELSE I CIRKULÄR 25/2003 ”KOLLEKTUPPBÖRDEN ÅR 2004”

I cirkulär 25/2003 uppräknas i förteckningen över de kollektobjekt som rekommenderas **Kristliga stiftelsen till stöd för vetenskap och konst**. När ansökan behandlades insmög sig beklagansvärda fel i uppgifterna för stiftelsen. Stiftelsens adress är **PB 4, 00251 Helsingfors** och kontonumret **Nordea 127130-83398**. Församlingarna ombeds beakta rättelsen.

KYRKOSTYRELSEN

Risto Junttila

Maija-Liisa Hietakangas

ISSN 0782-9558

Tryck: Kyrkostyrelsens kopieringsbyrå

Uppgörande av koncernbalansräkning för församlingar och kyrkliga samfälligheter

Kyrkostyrelsens ämbetskollegium 9.10.2003

UPPGÖRANDE AV KONCERNBALANSRÄKNING FÖR FÖRSAMLINGAR OCH KYRKLIGA SAMFÄLLIGHETER

Innehåll	1
1. Stadgar, bestämmelser och anvisningar om koncernbalansräkningar	2
1.1. Koncernbalansräkningens mål och innehåll	2
1.2. Parter i en församlingskoncern	3
1.3. Utgångspunkter för uppgörande av koncernbalansräkning	4
2. Principer för upprättande av balansräkning	4
2.1. Allmänna principer för upprättande av och tidtabell för koncernbalansräkningen	4
2.2. Rättelse av avskrivningar vid sammanställning	5
2.3. Avskrivningsdifferens och reserver	6
2.4. Finansieringsleasingavtal	6
2.5. Förändringar i koncernstrukturen	6
2.6. Inverkan av betydande inflytande och rösträtt vid sammanställning	6
2.7. Väsentlighetsprincipen vid uppgörandet av koncernbalansräkning	7
3. Koncernbalansräkningens omfattning	7
3.1. Huvudregel	7
3.2. Undantag från skyldigheten att sammanställa dottersamfund	7
4. Eliminering av koncerninterna poster	8
4.1. Allmänt	8
4.2. Koncerninterna fordringar och skulder	9
4.3. Eliminering av koncernens internvinster	9
5. Eliminering av koncernens interna innehav	9
5.1. Allmänt	9
5.2. Nominalvärdes-, dvs. parivärdesmetoden	10
5.3. Uppskrivningar och nedskrivningar av aktier eller andelar i dottersamfund	10
6. Avräkning av minoritetsandelar från koncernens eget kapital	11
7. Schema för koncernbalansräkning och sammanställningsdokument	12
7.1. Allmänt	12
7.2. Koncernbalansräkning och noter	12
7.3. Anteckning av intresse- och samsamfund i noterna	12
7.4. Sammanställningsdokument samt förvaring av koncernbokslutsmaterial	13

BILAGOR

- Bilaga 1 Schema för koncernbalansräkning för församlingar
- Bilaga 2 Exempel på anvisning för samfund vilkas balansräkning sammanställs med en koncernbalansräkning
- Bilaga 3 Exempel på sammanställning av två dottersamfund med en församlings koncernbalansräkning
- Bilaga 4 Exempel på not till koncernbokslut, i vilken samlas in uppgifter om en församlings innehav i dottersamfund och övriga samfund

Uppgörande av koncernbalansräkning för församlingar och kyrkliga samfälligheter

1. Stadgar, bestämmelser och anvisningar om koncernbalansräkningar

1.1. Koncernbalansräkningens mål och innehåll

En församling som enligt bokföringslagen har bestämmande inflytande i en annan bokföringsskyldig skall uppgöra och i bokslutet inkludera en koncernbalansräkning med noter. Vid uppgörandet följs bokföringslagen i tillämpliga delar (KO 15:9,3). Uppförandet av en resultaträkning för en församlingskoncern är frivilligt.

Målet med koncernbalansräkningen för en församling är att utreda de tillgångar, skulder och åtaganden vari församlingen med stöd av ägande eller avtal har bestämmande inflytande, skyldigheter eller ansvar. Koncernbalansräkningen skall även ge information om hela koncernens eget kapital samt utomstående ägo i dottersamfund. Koncernbalansräkningen med dess noter skall ge riktiga och tillräckliga uppgifter om församlingskoncernens ekonomiska ställning.

Primärt skall koncernbalansräkningen ge en riktig och tillräcklig bild av församlingskoncernens ekonomiska ställning som om koncernsamfundet skulle utgöra en enda bokföringsskyldig. Dotter-, intresse- och samsamfund skall lämna alla nödvändiga uppgifter sålunda att församlingen kan uppgöra ett koncernbokslut med noter inom stadgad tid.

Koncernsamfundens balansräkningar sammanställs rad för rad med församlingens balansräkning genom eliminering av

- koncernsamfundens inbördes fordringar och skulder
- koncernens internvinster, om de är väsentliga
- koncerninternt innehav.

Utomstående innehav i dottersamfundet upptas som en särskild post i koncernbalansräkningen.

Koncernbalansräkningen med noter skall upprättas som en sammanställning av koncernsamfundens balansräkningar samt noterna till dessa. I församlingens verksamhetsberättelse skall dessutom redogöras för de väsentligaste uppgifterna om utvecklingen av koncernens verksamhet. Koncernbalansräkningen skall upprättas på ett överskådligt sätt och så att den bildar en helhet (BokfL 6:2,1). Som noter till balansräkningen skall i tillämpliga delar uppges samma uppgifter som i noterna till balansräkningen i församlingens bokslut.

För bekräftande av koncernbalansräkningen uppgörs i likhet med specifikationerna till balansräkningen sammanställningsdokument, i vilka specificeras på vilket sätt koncernbalansräkningen har uppgjorts som en sammanställning av koncernsamfundens balansräkningar.

1.2. Parter i en församlingskoncern

Med en koncern avses en församling och dess dottersamfund. Den församling som uppgör en koncernbalansräkning utgör koncernens *moderförsamling*.

Med en församlings *dottersamfund* avses aktiebolag, föreningar och andra samfund samt stiftelser, i vilka församlingen ensam eller tillsammans med de övriga samfunden i församlingskoncernen innehar bestämmande inflytande. Det bestämmande inflytandet bedöms utifrån de faktiska omständigheterna.

En bokföringsskyldig anses ha bestämmande inflytande i en annan bokföringsskyldig eller i ett motsvarande utländskt företag då den bokföringsskyldige (BokfL 1:5,1):

1. innehar mer än hälften av rösterna för samtliga aktier eller andelar i målföretaget och denna röstmajoritet grundar sig på ägande, medlemskap, bolagsordningen, bolagsavtalet eller därmed jämförbara stadgar eller något annat avtal
2. innehar rätt att utse eller avsätta flertalet av ledamöterna i målföretagets styrelse eller motsvarande organ eller i ett organ som har denna rätt, och rätten grundar sig på samma omständigheter som den röstmajoritet som avses i 1 punkten.

Om en församling finansierar understöd genom att dela ut ett utomstående samfunds pengar, men församlingen saknar bestämmande inflytande på ovanstående sätt, utgör föreningen eller stiftelsen inte ett dottersamfund och skall samfundets balansräkning inte sammanställas med församlingens koncernbalansräkning. En dylik förenings eller stiftelses verksamhet upptas i församlingens bokslut i form av kostnader som bokförts i resultaträkningen.

Ett *intresseföretag* är ett samfund som delvis ägs av moderförsamlingen eller dess dottersamfund, där koncernen inte utövar ett bestämmande inflytande, men där den utövar ett betydande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen. Det är fråga om ett intresseföretag även om moderförsamlingen tillsammans med ett eller flera dottersamfund eller ett dottersamfund tillsammans med andra dottersamfund har betydande inflytande och ägarandel i ett annat samfund (BokfL 1:8,2). Ett intressesamfund ingår inte i församlingskoncernen. Betydande inflytande innebär att den bokföringsskyldige har möjlighet att påverka det operativa beslutsfattandet gällande det andra samfundets verksamhet och ekonomi, men att denna dock saknar det betydande inflytande som kännetecknar ett koncernförhållande. Om den bokföringsskyldige inte påvisar annat, betraktas ett samfund som ett intressesamfund, om den bokföringsskyldige innehar minst en femtedel av aktierna eller andelarna samt minst en femtedel och högst hälften av det röstetal som aktierna eller andelarna i intressesamfundet medför (BokfL 1:8,1). Ett betydande inflytande kan saknas trots ett röstetal på över en femtedel, till exempel om alla övriga aktier eller andelar ägs av en enda ägare eller innehavet är ämnat att vara endast kortvarigt.

Ett intressesamfund upptas i koncernbalansräkningen endast på basis av anskaffningsutgiften för dess innehav i aktierna och andelarna bland bestående aktiva och specificeras i koncernbalansräkningens noter. Ett intressesamfund som församlingen eller dess dottersamfund äger och som denna administrerar över tillsammans med ett samfund som inte hör till koncernen kallas för *samsamfund*. Ett samsamfund upptas i koncernbalansräkningen endast på basis av anskaffningsutgiften för dess innehav i aktierna och andelarna bland bestående aktiva och specificeras i koncernbalansräkningens noter.

1.3. Utgångspunkter för uppgörande av koncernbalansräkning

Med en församlingskoncern avses en sådan ekonomisk helhet bestående av en församling samt en eller flera juridiskt självständiga samfund inom vilken församlingen ensam eller tillsammans med ett eller flera av de i församlingskoncernen ingående samfunden har bestämmande inflytande i ett eller flera samfund (dottersamfund). Ett förhållande med bestämmande inflytande kan även grunda sig på att ett dottersamfund ensamt eller tillsammans med andra dottersamfund har bestämmande inflytande i ett annat samfund.

Någon koncernbalansräkning behöver inte uppgöras, om under såväl den räkenskapsperiod som har gått ut som under den omedelbart föregående räkenskapsperioden högst en av följande gränser har överskridits, räknade sammanlagt för både moderförsamlingen och dess dottersamfund (BokfL 6:1,3):

- omsättning eller motsvarande intäkter 25 miljoner euro
- balansomslutning 12,5 miljoner euro
- det genomsnittliga antalet anställda 250 personer.

En församling är inte skyldig att upprätta någon koncernbalansräkning, om den har ägarandelar i ett eller flera intressesamfund eller samsamfund, men inte i ett enda dottersamfund. För samfund där ägarandelen uppgår till en femtedel eller mer skall församlingen i bokslutets noter uppge samfundets namn, hemort samt - uträknade enligt församlingens ägarandel – uppgifterna om det egna kapitalet och det främmande kapitalet enligt det senast upprättade bokslutet samt separat om räkenskapsperiodens vinst/förlust eller överskott/underskott.

Med församling avses i denna anvisning även kyrkliga samfälligheter om inte annat uttalats. Anvisningen tillämpas från och med början av den räkenskapsperiod som inleds 1.1.2004.

2. Principer för upprättande av balansräkning

2.1. Allmänna principer för upprättande av och tidtabell för koncernbalansräkningen

I koncernbalansräkningen skall koncernens ekonomiska ställning presenteras som om koncernsamfunden utgjorde en enda bokföringsskyldig. Effekten av koncerninterna poster som hänför sig till transaktioner mellan koncernsamfunden skall elimineras (BokfL 6:7,1). Vid upprättande av koncernbalansräkning skall fortlöpande tillämpas samma principer. Dessa får ändras endast om det finns särskilda skäl (BokfL 6:4,1).

Ett dottersamfund som skall sammanställas med koncernbalansräkningen skall ha samma räkenskapsperiod som moderförsamlingen. Om räkenskapsperioden för ett dottersamfund utgår mer än tre månader före eller efter utgången av moderförsamlingens räkenskapsperiod, skall sammanställningen ske utifrån ett för dottersamfundet upprättat mellanbokslut per den dag församlingens räkenskapsperiod utgår. När mellanbokslutet upprättas skall 1 och 3-5 kap. iaktas i tillämpliga delar (BokfL 6:5,1-2). Om räkenskapsperioden för ett dottersamfund utgår högst tre månader före utgången av församlingens räkenskapsperiod eller därefter, kan sammanställningen ske utifrån dottersamfundets bokslut.

Om bokslutet för ett dottersamfund som sammanställs har upprättats för en annan räkenskapsperiod än moderförsamlingens bokslut eller dottersamfundet har sammanställts på basis av en räkenskapsperiod som avviker från moderförsamlingens räkenskapsperiod, skall i koncernbalansräkningens noter ges en redogörelse för väsentliga händelser som har påverkat dottersamfundets ekonomiska ställning och som har ägt rum under tiden mellan utgången av dotterföretagets och moderföretagets räkenskapsperioder. (BokfL 4:3,1, punkt 7).

Om ett dottersamfund uppgör ett koncernbokslut, skall församlingen ge sina dottersamfund anvisningar om uppgörandet av koncernbalansräkning. För uppgörande av koncernbalansräkningen skall de i koncernen ingående samfundet vid sidan av sina bokslut eller koncernbokslut lämna moderförsamlingen följande ytterligare upplysningar:

1. Fordringar och skulder till församlingen
2. Fordringar och dottersamfunds skulder till andra dottersamfund
3. Väsentliga internvinster bland dottersamfundens bestående och rörliga aktiva, deras tillkomstår och vinstgrunderna
4. Pensionsutfästelser gällande styrelsemedlemmarna och verkställande direktörerna i koncernsamfundet
5. Lån som har beviljats styrelsemedlemmarna och verkställande direktörerna i koncernsamfundet till sammanlagt belopp och väsentliga upplysningar om lånevillkoren och återbetalningen
6. Upplysningar som behövs för rättelse av avskrivningar hos fastighetssamfund inom koncernen

Koncernsamfund skall uppge dottersamfunds övriga ägare vid sidan av församlingen samt deras ägarandel och röstetal. Om antalet övriga ägare överstiger fem, räcker det att uppge innehav på under 10 procent som en enda summa.

Eftersom moderförsamlingens bokslut med koncernbalansräkning skall lämnas till kyrkorådet senast 31.3, skall dottersamfundens bokslut i praktiken vara klara inom februari månad. Målet skall vara att de i en församlingskoncern ingående samfundens bokslut och eventuella koncernbalansräkningar skall lämnas till moderförsamlingen inom februari månad. För att möjliggöra detta skall moderförsamlingens och dottersamfundens konton gällande inbördes poster avstämmas i samband med mellanboksluten redan under räkenskapsåret.

2.2. Rättelse av avskrivningar vid sammanställning

Fastighetssamfund som ägs av församlingen och stiftelser i dottersamfunds ställning skall sammanställas med koncernbalansräkningen enligt vad som sägs om sammanställning i denna allmänna anvisning.

Även om ett fastighetsdotterbolag eller en stiftelse i dottersamfunds ställning i sitt eget bokslut skulle låta bli att göra avskrivningar enligt plan, skall bolaget eller stiftelsen i de ytterligare upplysningar som skall lämnas för uppgörandet av koncernbalansräkning uppge beloppet av ackumulerade planenliga avskrivningar samt det enligt plan oavskrivna beloppet av omsättningstillgångar, om beloppet av de omsättningstillgångar som samfundet eller stiftelsen äger och som skall avskrivas är väsentliga med hänsyn till koncernbalansräkningen. Avskrivningarna uträknas enligt den avskrivningsplan som godkänts av församlingens kyrkofullmäktige.

Om det oavskrivna beloppet i bestående aktiva som uträknats enligt planenliga avskrivningar sammanlagt underskrider det aktiverade beloppet i ett fastighetssamfunds balansräkning, avdras den del som överstiger det planenliga restvärdet vid uppgörandet av koncernbalansräkningen. Samma belopp avdras från fastighetssamfundets eget kapital på raden *Överskott (underskott) från tidigare räkenskapsperioder*.

Exempel på sammanställning av ett av församlingen ägt fastighetssamfund i koncernbalansräkningen med planerliga avskrivningar: Anskaffningsutgiften för en fastighet som har aktiverats i balansräkningen för ett av församlingen ägt fastighetsbolag har varit 1 500 000 euro, varav fastighetsbolaget har avskrivit 650 000 euro. De ackumulerade planerliga avskrivningarna skulle ha uppgått till 900 000 euro. Fastighetsbolaget skall i detta fall i noterna till balansräkningen uppge att det ackumulerade kalkylmässiga avskrivningsunderskottet uppgår till 250 000 euro jämfört med avskrivningarna enligt plan. Vid uppgörandet av koncernbokslutet avdras detta avskrivningsunderskott från bokföringsvärdet på fastighetsbolagets byggnader och från posten *Överskott/underskott från tidigare räkenskapsperioder* i fastighetsbolagets eget kapital.

2.3. Avskrivningsdifferens och reserver

Moderbolaget skall i koncernbalansräkningen anteckna sina dottersamfunds avskrivningsdifferens och reserver utan att dela upp dem i eget kapital och latent skatteskuld (BokfL 6:7,5-6).

2.4. Finansieringsleasingavtal

Bokföringslagen tillåter att tillgångar som skaffats genom finansieringsleasingavtal antecknas i koncernbalansräkningen som om de vore köpta tillgångar (BokfL 6:18,1). Om man vid uppgörandet av koncernbokslut tillämpar förfarandet enligt BokfL 6:18,1, skall detta tillämpas på samtliga betydande tillgångar som hyrts med stöd av finansieringsleasingavtal. På finansieringsleasingavtal som slutits innan bokföringslagen från år 1997 trätt i kraft får dock tillämpas de bestämmelser som gällt när bokföringslagen trätt i kraft (BokfL 9:2,4).

Det rekommenderas att finansieringsleasingavtal i församlingens koncernbalansräkning behandlas som hyresavtal, varvid åtagandena med stöd av finansieringsleasingen presenteras som noter.

2.5. Förändringar i koncernstrukturen

I koncernbalansräkningen skall koncernens ekonomiska ställning presenteras som om koncernsamfunden utgjorde en enda bokföringsskyldig (BokfL 6:7,1). För visande av en riktig och tillräcklig bild av en dylik helhet skall yttre förändringar i koncernstrukturen, till exempel förvärv eller försäljning av ett dottersamfund eller en del av ett sådant, presenteras som om tillgångs- och skuldposterna i dottersamfundet eller delen av detta hade förvärvats eller sålts separat.

Noterna till församlingens koncernbalansräkning skall innehålla en redogörelse för de ändringar som skett i principerna och metoderna vid upprättandet av koncernbokslut samt för inverkan av ändringarna på koncernens resultat och ekonomiska ställning (Bokf 4:2).

2.6. Inverkan av betydande inflytande och rösträtt vid sammanställning

När dottersamfund sammanställs med koncernbalansräkningen, inverkar den rösträtt som framgår av bolagsordningen, stadgarna, bolagsavtalet eller annat dokument. Rösträtten inverkar på om ett samfund betraktas som dottersamfund eller intressesamfund. Sammanställningen görs dock utifrån ägarandelen, och rösträtten inverkar inte. Samfund vari församlingen förfogar över 40 procent av rösträtten och 60 procent av innehavet, antecknas som intressesam-

fund i koncernbokslutets noter. När församlingen äger 40 procent av samfundet, men utnyttjar 60 procent av rösträtten, sammanställs samfundet med koncernbalansräkningen som dotter-samfund, där minoritetsandelen uppgår till 60 procent.

Församlingen eller ett samfund som ingår i församlingskoncernen kan i ett tredje samfund med även andra ägare eller medlemmar ingå som ägare eller medlem med rösträtt. Ett dylikt samfund sammanställs med församlingens koncernbalansräkning som dottersamfund.

2.7. Väsentlighetsprincipen vid uppgörandet av koncernbalansräkning

Väsentlighetsgraden hos en uppgift är en signifikant faktor i balansräkningsinformationen om moderförsamlingen och de samfund som sammanställs med denna. Det är inte motiverat att fördröja hela bokslutet till exempel på grund av att en leverantörsfaktura inte ännu inkommit, om kostnadsposten är av ringa betydelse i bokslutet och budgetuppföljningen.

Det är skäl att församlingen fastställer principerna för uppgörandet av koncernbokslut med beaktande av väsentlighetsprincipen. På basis av principerna kan avgöras huruvida en enskild bokslutspost skall tas med och periodiseras vid beredningen av koncernbalansräkningen. Ett dottersamfunds balansräkning kan sammanställas med koncernbokslutet, när dottersamfundets bokslut har blivit färdigt för beslut i styrelsen eller motsvarande organ. Det bokslut som sammanställs behöver inte vara fastställt på bolagsstämman eller samfundets årsmöte.

Som oväsentligt med hänsyn till koncernbalansräkningen kan betraktas ett dottersamfund som inte har betydande tillgångar eller skulder eller betydande ansvarsförbindelser och som har ett eget kapital som motsvarar anskaffningsutgiften för aktierna eller andelarna i församlingens balansräkning.

3. Koncernbalansräkningens omfattning

3.1. Huvudregel

I moderförsamlingens balansräkning sammanställs dottersamfundens balansräkningar rad för rad genom eliminering av inbördes poster.

3.2. Undantag från skyldigheten att sammanställa dottersamfund

Enligt 6:3,1 bokföringslagen behöver ett dottersamfunds bokslut inte sammanställas med koncernbalansräkningen, om

1. sammanställningen inte är nödvändig för att ge en rättvisande bild av koncernens ekonomiska ställning

Om man med stöd av detta vill låta bli att sammanställa två eller flera dottersamfund, skall deras sammanlagda inverkan bedömas med hänsyn till givandet av en helhetsbild. Om ett dottersamfund inte sammanställs skall försiktighetsprincipen iakttas. Grunden för att avvika skall tillämpas snävare beträffande dottersamfund som visar förlust än beträffande dottersamfund som visar vinst. Små bostads- och fastighetsdottersamfund kan lämnas utanför sammanställningen på basis av deras ringa betydelse, om församlingen har endast en liten andel fastighetsinnehav och om dessa dottersamfund inte har ekonomiska svårigheter.

Vid bedömningen av hurvida en rättvisande bild ges skall beaktas hur utelämnandet inverkar på koncernens eget kapital och koncernbalansräkningens struktur. Utelämnandet får inte medföra en väsentligt avvikande balansräkningsstruktur, fastän det inte skulle inverka på koncernens eget kapital (Bokföringsnämnden 1292/1994).

2. innehavet i dottersamfundet är kortvarigt och avsett enbart att överlåtas vidare. Som exempel kan nämnas ett dottersamfund som endast ägs tillfälligt
3. de uppgifter som är nödvändiga för att upprätta koncernbalansräkningen inte kan erhållas inom den tid som bestämts för upprättandet av bokslut eller om anskaffandet av uppgifterna medför oskäligen utgifter
4. betydande och varaktiga hinder i väsentlig grad begränsar församlingens möjligheter att utöva inflytande i dottersamfundet.

För dottersamfund som inte sammanställts skall som noter till koncernbalansräkningen anges namn, hemort och samfundens ägarandel samt dessutom motsvarande församlingkoncernens ägarandel information om beloppet eget kapital och främmande kapital samt separat av räkenskapsperiodens vinst/förlust eller överskott/underskott i det senast uppgjorda bokslutet (Bokf 4:3,1). Uppgifterna behöver inte lämnas om de är oväsentliga när det gäller att ge en rättvisande bild. Uppgifter om det egna kapitalet och främmande kapitalet samt separat om räkenskapsperiodens vinst/förlust eller överskott/underskott behöver inte lämnas, om koncernsamfundens ägarandel i samfundet är mindre än hälften och samfundet inte är skyldigt att meddela sitt bokslut för registrering (Bokf 4:3,3).

4. Eliminering av koncerninterna poster

4.1. Allmänt

I koncernbalansräkningen skall församlingkoncernens ekonomiska ställning presenteras som om koncernsamfunden utgjorde en enda bokföringsskyldig. Därför skall effekten av koncerninterna poster som hänför sig till transaktioner mellan koncernsamfunden elimineras (BokfL 6:7,1). Dylika poster som skall elimineras är bl.a. koncernens inbördes fordringar och skulder samt koncernens internvinster. Koncernsamfundens inbördes fordringar och skulder samt koncernens internvinster och förändringar i dem behöver inte elimineras, om elimineringen inte är nödvändig för att ge en rättvisande bild av församlingkoncernens ekonomiska ställning (BokfL 6:7,4).

Före elimineringen av koncerninterna poster skall man försäkra sig om att de har bokförts till samma storlek i balansräkningarna för de koncernsamfund som sammanställs. För att underlätta elimineringen av koncerninterna affärshändelser och säkerställa deras riktighet skall koncernsamfundens kontoförteckningar uppgöras så enhetligt som möjligt. Interna affärstransaktioner i koncernsamfunden bokförs i mån av möjlighet på sina egna konton, med motparten eller på annat sätt sålunda att de interna affärshändelserna lätt kan skiljas från övriga affärshändelser. Det är skäl att separeringen av de interna posterna planeras före räkenskapsperiodens början. Kontona med inbördes poster borde avstämmas några gånger per räkenskapsår efter behov.

4.2. Koncerninterna fordringar och skulder

Inbördes fordringar och skulder hos moderförsamlingen och dess dottersamfund elimineras vid uppgörandet av koncernbalansräkning.

Understöd som församlingen har gett sina dottersamfund beaktas inte separat vid uppgörandet av koncernbalansräkning, eftersom sådana affärshändelser elimineras automatiskt vid sammanställningen av de egna kapitalen.

4.3. Eliminering av koncernens internvinster

Internvinster på basis av tillgångar som har aktiverats i balansräkningen för ett samfund inom församlingskoncernen elimineras vid uppgörandet av koncernbalansräkning, om dessa är väsentliga. Oväsentliga internvinster får kvarstå i församlingskoncernens balansvärde bland bestående eller rörliga aktiva samt i det egna kapitalet.

Om vid en inbördes affärshändelse under räkenskapsperioden har betalats en internvinst, ingår denna i det egna kapitalet hos det samfund som överlätit tillgången. Om tillgången har överlåtits vidare utanför församlingskoncernen beaktas inte en sådan post separat vid uppgörandet av koncernbalansräkning oavsett resultatet av överlåtelsen utanför koncernen.

Väsentliga internvinster som har aktiverats i koncernsamfundens balansräkningar elimineras oavsett ägarandelen i sin helhet. Negativa internvinster får dock inte elimineras, eftersom koncerninterna affärer till gängse priser realiserats som försäljningsförlust även i koncernbokslutet. Internvinster som ingår i bestående eller rörliga aktiva behöver inte elimineras, om elimineringen inte är nödvändig för givandet av en rättvisande bild av församlingskoncernens ekonomiska ställning.

Om en församling eller dess dottersamfund har bolagiserat sin verksamhet och i samband med detta överfört anläggningstillgångar till ett värde som överstiger bokföringsvärdet, kan betydelsen av internvinster på anläggningstillgångarna vara väsentligt stor. Om internvinstens andel vid överföring av anläggningstillgångar inom en verksamhet som har bolagiserats 1.1.1999 eller därefter är väsentlig, skall internvinsten elimineras.

5. Eliminering av koncernens interna innehav

5.1. Allmänt

Med eliminering av koncernens interna innehav avses att anskaffningsutgiften för aktier eller andelar i ett dottersamfund inom samma koncern dras av från församlingens balansräkning och från dottersamfundets balansräkning dras av en post motsvarande koncernens ägarandel i det egna kapitalet. Inbördes innehav kan i församlingskoncernen elimineras genom nominalvärdes-, dvs. parivärdesmetoden, eller förvärvsmetoden. Vid förvärvsmetoden elimineras anskaffningsutgiften för aktierna eller andelarna i dottersamfundet genom att den dras av från det egna kapitalet vid anskaffningstidpunkten. Om moderförsamlingen inte äger alla aktier eller andelar i dottersamfundet, avdras från dottersamfundets eget kapital vid anskaffningstidpunkten det belopp som svarar mot moderförsamlingens ägarandel. Förvärvsmetoden passar vid uppgörandet av koncernbalansräkning i sådana församlingskoncerner där man också gör upp en koncernresultaträkning. Nominalvärdes-, dvs. parivärdesmetoden, och förvärvsmetoden leder med avseende på koncernens eget kapital till samma slutresultat då församlingen själv har grundat dottersamfundet.

5.2. Nominalvärdes-, dvs. parivärdesmetoden

Genom nominalvärdes-, dvs. parivärdesmetoden, elimineras koncernens interna innehav genom att bokföringsvärdet på aktierna eller andelarna i dottersamfundet dras av från dottersamfundets aktie- eller andelskapital eller motsvarande grundkapital. Om dottersamfundet inte i sin helhet ägs av moderförsamlingen, elimineras församlingskoncernens interna innehav från dottersamfundets aktiekapital eller annat motsvarande grundkapital i förhållande till ägarandelen. Elimineringen görs på det egna kapitalet motsvarande aktiernas eller andelarnas nominella värde.

Om aktierna eller andelarna i dottersamfundet inte har aktiverats i församlingskoncernens balansräkning till nominellt värde, medför elimineringen en restpost. Om anskaffningsutgiften för aktierna eller andelarna i dottersamfundet är större än församlingens andel av dottersamfundets aktiekapital eller övriga grundkapital, uppstår ett s.k. *överparivärde*, som avdras från koncernens övriga egna kapital. Om anskaffningsutgiften för aktierna eller andelarna i dottersamfundet är mindre än församlingens andel av dottersamfundets aktiekapital eller övriga grundkapital, uppstår ett s.k. *underparivärde*, som läggs till koncernens övriga egna kapital. Om koncernen omfattar flera dottersamfund och det vid elimineringen av ägarandelarna i dessa uppkommer både över- och underparivärden, behandlas vid uppgörandet av koncernbalansräkning dessa restposter separat utan att de dras av från varandra.

Genom nominalvärdes-, dvs. parivärdesmetoden, bokförs elimineringsdifferensen direkt som minskning eller ökning av det egna kapitalet oavsett vilka faktorer som har inverkat på elimineringsdifferensens uppkomst.

Anlitandet av nominalvärdes-, dvs. parivärdesmetoden, kan minska koncernens eget kapital väsentligt, om församlingen har köpt hela aktiestocken i ett bolag som tidigare har grundats med ett litet aktiekapital och bolagets värde väsentligt har stigit före förvärvet, till exempel till följd av en ökning i en fastighets värde. I detta fall skulle en värdeökning motsvarande beloppet av anskaffningsutgiften för aktierna med hela beloppet minska koncernens eget kapital, varvid koncernbalansräkningen inte skulle ge en riktig bild av församlingskoncernens ekonomiska ställning. Om stegringen i en fastighets värde i dottersamfundets balansräkning beaktats som en uppskrivning, återförs uppskrivningen vid sammanställningen med koncernbalansräkningen mot dottersamfundets uppskrivningsfond, varvid det inte uppkommer någon snedvridning i koncernens eget kapital. En uppskrivningsfond som överstiger elimineringen sammanställs med uppskrivningsfonden i koncernbalansräkningen. Ett understigande belopp minskar däremot koncernens eget kapital.

5.3. Uppskrivningar och nedskrivningar av aktier eller andelar i dottersamfund

Uppskrivningar och nedskrivningar av aktier eller andelar i dottersamfund måste, för att de inte skall påverka koncernens eget kapital, återföras vid uppgörandet av koncernbalansräkning.

Om grunden för en nedskrivning utgörs av förluster som uppkommit i dottersamfundet efter förvärvet, har de redan påverkat koncernbalansräkningen genom sammanställningen av dottersamfundets bokslut.

6. Avräkning av minoritetsandelar från koncernens eget kapital

Med minoritetsandel avses koncernextern ägarandel i dottersamfund i en koncern. Med avräkning av minoritetsandelar avses att andelar motsvarande minoritetsägares innehav avräknas från dottersamfundets eget kapital som en särskild post i koncernbalansräkningen (BokfL 6:7,3). En minoritetsandel avräknas separat för varje post bestående av eget kapital. Minoritetsandelen får avräknas antingen före eller efter elimineringen av intervinst. Intervinster som har aktiverats bland aktiva i koncernsamfundens balansräkningar skall dock alltid i sin helhet elimineras oavsett samfundets ägarandel. Den inbördes ordningen mellan avräkningen av en minoritetsandel och elimineringen av vinsterna får inte påverka beloppet av koncernens eget kapital. Om minoritetsandelen avräknas före elimineringen av internvinsterna, skall elimineringen av internvinst som hänför sig till koncernens eget kapital delas mellan koncernen och minoriteten för att inte vinsten för minoritetens del skall avräknas två gånger.

När minoritetsandelen fastställs beaktas vid sidan av direkt ägande dessutom indirekt och korsvist ägande. Indirekt minoritetsägande uppkommer om ett dotterbolag varav minoriteten direkt äger en del äger en andel av ett annat dottersamfund. Till minoriteten hänför sig i detta fall kalkylmässigt en andel även av det senare nämnda dottersamfundets egna kapital. Om detta dottersamfund dessutom korsvist äger aktier i ett dottersamfund direkt eller indirekt via ett annat koncernsamfund, är det fråga om korsvist ägande.

Dotterbolag i aktiebolagsform kan ha två eller flera aktieslag. Differentieringen av rösträtten i anslutning till aktieslagen inverkar på uppkomsten av ett koncernförhållande men inte på fastställandet av minoritetsandelen. Med hänsyn till minoritetsandelen är dock aktiernas olika rätt till dottersamfundets eget kapital av betydelse. Preferensaktier som ägs av minoriteten kan till exempel vara berättigade till en minoritetsutdelning av en viss storlek. I detta fall avräknas från dottersamfundets resultat eller, om detta inte räcker till, från det övriga fria egna kapitalet en andel enligt minoritetens utdelningsrätt.

I jämförelse med de aktier som koncernsamfunden äger kan minoritetsaktier med stöd av en bestämmelse i bolagsordningen vid upplösning av dottersamfund ha olika rätt till samfundets tillgångar. Minoritetsandelen av det egna kapitalet räknas i detta fall enligt bestämmelsen om fördelningen av tillgångar i bolagsordningen. Vad som ovan sagts om dottersamfund i aktiebolagsform gäller vid uppgörandet av koncernbalansräkning i tillämpliga delar även avräkningen av minoritetsandelar för dottersamfund i annan form. Som minoritetsandel för en dotterförening eller –stiftelse avräknas vid indragning av verksamheten från det egna kapitalet i balansräkningen en andel som svarar mot andras än församlingskoncernens i föreningen eller stiftelsens stadgar fastställda andel av dess tillgångar och skulder.

Om inte dottersamfundets bolagsordning eller stadgar, delägaravtal mellan ägarna eller någon annan orsak föranleder annat, svarar minoriteten för ett dottersamfunds förluster endast med beloppet av sina placeringar. Om dottersamfundets eget kapital är negativt, avräknas från denna ingen minoritetsandel, eftersom en negativ minoritetsandel skulle innebära att koncernen hade en fordran på minoriteten. En minoritetsandel av ett negativt eget kapital antecknas i koncernbalansräkningen som fordran på minoriteten endast om minoriteten har förbundit sig till att betala sin andel av dottersamfundets negativa eget kapital. Om ett dottersamfund med negativt eget kapital börjar uppvisa vinst, avräknas minoritetsandelen från vinsten först efter det att det egna kapitalet hos ett dottersamfund som sammanställs med koncernbalansräkningen har blivit positivt.

7. Schema för koncernbalansräkning och sammanställningsdokument

7.1. Allmänt

Koncernbalansräkningen uppgörs i regel med samma noggrannhet varmed koncernsamfundens bokslut har uppgjorts. Koncernbalansräkningen får också uppgöras i tusen euro.

7.2. Koncernbalansräkning och noter

I bilaga 1 presenteras en modell för koncernbalansräkning som har uppgjorts med iakttagande av det balansräkningsschema som fastställts för församlingarna.

I koncernbalansräkningen antecknas separat (BokfF 3:3):

1. Anskaffningsutgiften för aktier eller andelar i intressesamfund sammanräknade i gruppen placeringar som en särskild post.
2. Minoritetsandelarna som en egen post efter det egna kapitalet.

Bestämmelser om noter till koncernbokslut finns i BokfF 4. Eftersom församlingarna uppgör enbart en koncernbalansräkning, presenteras som koncernens noter de i bokföringsförordningen förutsatta noterna till balansräkningen, övriga noter gällande dotter- och intressesamfund i tillämpliga delar samt uppgifter om ansvarsutfästelser.

Som noter till koncernbalansräkningen för församlingar presenteras

- de sammanställda noterna för koncernsamfunden, dvs. i tillämpliga delar motsvarande uppgifter som i noterna till församlingens balansräkning
- som noter gällande uppgörandet av koncernbalansräkning:
  - principerna för upprättandet av koncernbalansräkning
  - en redogörelse för de ändringar som har skett i principerna och metoderna vid upprättandet av koncernbalansräkning samt för inverkan av ändringarna på koncernens resultat och ekonomiska ställning
  - en redogörelse för sådana förändringar i koncernstrukturen som på ett väsentligt sätt inverkar på koncernbalansräkningens jämförbarhet med den koncernbalansräkning som har upprättats för den föregående räkenskapsperioden
  - noter gällande dotter-, intresse- och samsamfund
  - övriga noter till koncernbokslutet.

7.3. Anteckning av intresse- och samsamfund i noterna

För intresse- och samsamfund skall som noter till koncernbalansräkningen anges namn, hemort, koncernens ägarandel samt det mot ägarandelen motsvarande beloppet av det egna kapitalet och främmande kapitalet samt separat av räkenskapsperiodens vinst/förlust eller överskott/underskott i det senast uppgjorda bokslutet (BokfF 4:3,1). Dessa uppgifter behöver inte anges om de är oväsentliga för givandet av en riktig och tillräcklig bild (BokfF 4:3,3).

7.4. Sammanställningsdokument samt förvaring av koncernbokslutsmaterial

För verifikation av koncernbalansräkningen uppgörs sammanställningsdokument. Bokföringslagen innehåller inte några uttryckliga bestämmelser om innehållet i dessa dokument.

Sammanställningsdokumenten skall uppgöras så att sambandet mellan koncernsamfundens bokslut och koncernbalansräkningen utan svårigheter skall kunna följas enligt 2:6 bokföringslagen.

Sammanställningsdokumenten undertecknas av den som uppgjort dem. Sammanställningsdokumenten hör inte till de bokslutshandlingar som måste offentliggöras.

Koncernbalansräkningen med noter inkluderas i moderförsamlingens balansbok. Bokföringsmaterial som uppkommer vid uppgörandet av koncernbalansräkningen förvaras i församlingen på samma sätt som annat bokföringsmaterial. Koncernbalansräkningen med noter och sammanställningsdokumenten skall förvaras i minst 10 år från det att räkenskapsperioden har utgått på det sätt som avses i 2:10,1 bokföringslagen. Också övrigt material i anslutning till koncernbalansräkningen, såsom bokslutsuppgifterna för dotter- och intressesamfund samt verifikationer av rättelser som har gjorts vid uppgörandet av koncernbalansräkning skall enligt arkivstadgan förvaras i minst 10 år räknat från slutet av det år under vilket räkenskapsperioden har utgått på det sätt som avses i 2:10,2 bokföringslagen.

Koncernbalansräkning för församlingar

AKTIVA

BESTÅENDE AKTIVA

Immateriella tillgångar
    Immateriella rättigheter
    Övriga utgifter med lång verkningstid
    Förskottsbetalningar
räkenskapsperioder
Materiella tillgångar
    Mark- och vattenområden
    Begravningsplatser
    Byggnader
    Fasta konstruktioner och anordningar
    Maskiner och inventarier
    Övriga materiella tillgångar
    Förskottsbetalningar och pågående
    nyanläggningar
Placeringar
    Andelar i intressesamfund
    Aktier och andelar
    Övriga fordringar

FÖRVALTADE MEDEL

    Donationsfondernas särskilda täckning
    Övriga förvaltade medel

RÖRLIGA AKTIVA

Omsättningstillgångar
försäkringsanstalter
    Material och förnödenheter
    Varor under tillverkning
    Färdiga produkter/Varor
    Övriga omsättningstillgångar
    Förskottsbetalningar
Fordringar
    Långfristiga fordringar
    Kundfordringar
försäkringsanstalter
    Lånefordringar
    Övriga fordringar
    Resultatregleringar
Kortfristiga fordringar
    Kundfordringar
    Lånefordringar
    Övriga fordringar
    Resultatregleringar
Finansiella värdepapper
    Aktier och andelar
    Övriga värdepapper
Kassa och bank

PASSIVA

EGET KAPITAL

Grundkapital
Uppskrivningsfond
Övriga egna fonder
Över-/Underskott från tidigare

Räkenskapsperiodens över-/underskott

MINORITETSANDELAR

AVSKRIVNINGSDIFFERENS OCH RESERVER

Avskrivningsdifferens
Reserver

AVSÄTTNINGAR

Avsättningar för pensioner
Övriga avsättningar

FÖRVALTAT KAPITAL

Donationsfondernas kapital
Övrigt förvaltad kapital

FRÄMMANDE KAPITAL

Långfristigt främmande kapital
    Lån från kreditinstitut o.

    Lån från offentliga samfund
    Lån från andra kreditgivare
    Erhållna förskott
    Skulder till leverantörer
    Övriga skulder
    Resultatregleringar

Kortfristigt främmande kapital
    Lån från kreditinstitut o.

    Lån från offentliga samfund
    Lån från andra kreditgivare
    Erhållna förskott
    Skulder till leverantörer
    Övriga skulder
    Resultatregleringar

Exempel på anvisning för samfund vilkas balansräkning sammanställs med en koncernbalansräkning

Församlingen skall i bokslutet för år 200X inkludera en koncernbalansräkning med noter. Församlingen iakttar kyrkostyrelsens anvisning om uppgörandet av koncernbalansräkning (bilaga).

De samfund som sammanställs med koncernbalansräkningen skall som ytterligare upplysningar till bokslutet (balansräkningen med noter samt resultaträkningen för granskning) ge församlingen följande uppgifter:

- fordringar och skulder till församlingen
- fordringar och dottersamfunds skulder till andra dottersamfund
- väsentliga internvinster bland dottersamfundens bestående och rörliga aktiva, deras tillkomstår och vinstgrunderna
- pensionsutfästelser gällande styrelsemedlemmarna och verkställande direktörerna i koncernsamfunden
- lån som har beviljats styrelsemedlemmarna och verkställande direktörerna i koncernsamfunden till sammanlagt belopp och väsentliga upplysningar om lånevillkoren och återbetalningen
- upplysningar som behövs för rättelse av avskrivningar hos fastighetssamfund inom koncernen.

Samfundet skall dessutom uppge de övriga ägarna i samfundet vid sidan av församlingen samt deras ägarandel och rösträtt. Om de övriga ägarna är flera än fem räcker det med att innehav på under tio procent anges som en enda summa.

Målet är att samfundens egna bokslut och koncernbalansräkningarna för dottersamfunden i församlingkoncernen skall lämnas till församlingen inom februari månad, eftersom församlingens bokslut inklusive koncernbalansräkning skall vara färdiga senast 31.3.

Person som ansvarar för färdigställandet av församlingens koncernbalansräkning, kontaktinformation:

Sammanställningsbokföringar och elimineringar:								
	Församlingen	Dotterbolag	Fastighets- dotterbolag	Församlingen	Dotterbolag	Fastighets- dotterbolag	Koncernen	Förklaring:
Fordringar								
Långfristiga fordringar								
Kundfordringar	4 600	100					4 700	
Lånefordringar								
hos dottersamfund	400			-400			0	5.
hos fastighetsdotterbolag	300			-300			0	7.
Övriga fordringar	2 000						2 000	
Resultatregleringar	3 000						3 000	
Kortfristiga fordringar								
Kundfordringar		100					100	
Lånefordringar								
Övriga fordringar								
Resultatregleringar		400	200				600	
Finansiella värdepapper								
Aktier och andelar	4 000		500				4 500	
Övriga värdepapper	720	200					920	
Kassa och bank	2 000	100	250				2 350	
Aktiva sammanlagt	96 300	2 090	2 640	-1 150		-36	99 844	
PASSIVA								
Eget kapital								
Grundkapital	60 000						60 000	
Aktiekapital		250	150		-250	-150	0	2. och 4.
Uppskrivningsfond	1 200						1 200	
Övriga egna fonder	15 000						15 000	
Över-/Underskott från tidigare räkenskapspe	2 650	50	80		-50	-152	2 578	1. 3. och 6.
Räkenskapsperiodens över-/underskott	1 200		60				1 260	
Minoritetsandelar						116	116	6.
Avskrivningsdifferens och reserver								
Avskrivningsdifferens								
Reserver	3 000						3 000	
Avsättningar								
Avsättningar för pensioner								
Övriga avsättningar								
Förvalt kapital								
Donationsfondernas kapital								
Övrigt förvalt kapital	5 000						5 000	

Konsolideringsregistreringar och elimineringar:								
	Församlingen	Dotterbolag	Fastighets- dotterbolag	Församlingen	Dotterbolag	Fastighets- dotterbolag	Koncernen	Förklaring:
Främmande kapital								
Långfristigt främmande kapital								
Lån från finansinstitut och försäkringsanstalter								
Lån från offentliga samfund								
Lån från övriga kreditgivare	2 600						2 600	
Lån från samfund inom samma koncern		400	300		-400	-300	0	5. och 7.
Erhållna förskott	2 000						2 000	
Skulder till leverantörer		500					500	
Övriga skulder			1 350				1 350	
Resultatregleringar								
Kortfristigt främmande kapital								
Lån från finansinstitut och försäkringsanstalter								
Lån från offentliga samfund								
Lån från övriga kreditgivare		170	300				470	
Erhållna förskott	200						200	
Skulder till leverantörer	1 650	120	100				1 870	
Övriga skulder		400					400	
Resultatregleringar	1 800	200	300				2 300	
Passiva sammanlagt	96 300	2 090	2 640		-700	-486	99 844	
Förklaringar:								
1. Församlingen äger 60 % av fastighetsdotterbolaget. Den ackumulerade differensen mellan fastighetsdotterbolagets planenliga avskrivningar och gjorda avskrivningar (dvs. den negativa avskrivningsdifferensen) är 60 myntenheter, varav församlingens andel uppgår till 60 % = 36 myntenheter.								
	Per (fastighetsdotterbolagets) Överskott från tidigare räkenskapsperioder							
2. Den andel som församlingen betalat för aktierna i dotterbolaget (=innehavet) avräknas mot dotterbolagets aktiekapital:								
	Per (dottersamfundets) Aktiekapital							
	an (församlingens) Andelar i dottersamfundet							
3. Den resterande delen av församlingens andel avdras från dotterbolagets övriga eget kapital, överskottet från föregående räkenskapsperioder:								
	Per (dottersamfundets) Över-/underskott från föregående räkenskapsperioder							
	an (församlingens) Andelar i dottersamfundet							
4. Den andel som församlingen betalat av fastighetsaktiebolaget avräknas mot fastighetsbolagets aktiekapital:								
	Per (fastighetsaktiebolagets) Aktiekapital							
	an (församlingens) Aktier i dottersamfundet							
5. Lån till dottersamfundet nettoförs:								
	Per (dottersamfundets) Lån från församlingen							
	an (församlingens) Lånefordringar hos dotterbolaget							

Sammanställningsbokföringar och elimineringar:								
	Församlingen	Dotterbolag	Fastighets- dotterbolag	Församlingen	Dotterbolag	Fastighets- dotterbolag	Koncernen	Förklaring:
6.	Fastighetsdotterbolagets minoritetsandel:							
	40 % * Eget kapital (= 150 + 80 + 60)							
	Per Aktiekapital an Minoritetsandelar (40 % 150:sta = 60)							
	Per Överskott från föregående räkenskapsperioder an Minoritetsandelar (40 % 80:sta = 32)							
	Per Överskott från räkenskapsperioden an Minoritetsandelar (40 % 60:sta = 24)							
	(60 + 32 + 24= 116)							
7.	Lån till fastighetsdotterbolaget nettobokförs:							
	Per (fastighetsaktiebolagets) Lån från församlingen an (församlingens) Lånefordringar hos fastighetsdotterbolaget							
På raden Över-/Underskott från tidigare räkenskapsperioder fastighetsdotterbolagets sammanställningsbokföringar och elimineringar -152 =								
	(minoritetsandelarna i 6 punkten -116) + (församlingens andel i 1 punkten -36) = -152							

Exempel på not till koncernbalansräkningen, i vilken samlas in uppgifter om församlingens innehav i dottersamfund och övriga samfund:

Gällande dottersamfunden och övriga samfund görs som not till koncernbalansräkningen i tabellform ett sammandrag i vilket för vart och ett samfund presenteras namnet, samfundets hemort, församlingens ägarandel, koncernens ägarandel samt församlingens andel av samfundets eget kapital(brutto), främmande kapital (brutto) och räkenskapsperiodens vinst/förlust.

1. Dottersamfund som sammanställts med koncernbalansräkningen:

Församlingen ägarandel, euro:

Namn	Hemort	Församlingens ägarandel	Koncernens ägarandel	<i>Församlingen ägarandel, euro:</i>			
				<i>av det egna kapitalet</i>	<i>av det främmande kapitalet</i>	<i>av räkenskaps- periodens vinst/förlust</i>	<i>av räkenskaps- periodens över- /underskott</i>
Bostads Ab Skolvägen 1	Helsingfors	100 %	100 %	38 999	16 665	3 444	1 234
Fastighets Ab Skolgatan 3	Vanda	80 %	100 %	28 888	2 333	-567	-345
Servicehusföreningen ...	Helsingfors	60 %	80 %				

2. Dottersamfund som inte sammanställts med koncernbalansräkningen:

Fastighets Ab ...	Helsingfors	%	%				
-------------------	-------------	---	---	--	--	--	--

3. Samfund som antecknas i noterna med ytterligare upplysningar:

3.1. Intressesamfund

Musikteatern Ab	Helsingfors	%	%				
-----------------	-------------	---	---	--	--	--	--

3.2. Samsamfund

Hemhjälp Ab	Vanda	%	%				
-------------	-------	---	---	--	--	--	--

BOKFÖRING AV INKOMSTER OCH UTGIFTER I ANSLUTNING TILL MISSIONS- ARBETE, INSAMLINGEN GEMENSAMT ANSVAR OCH ANNAT FRIVILLIGARBETE

Inom församlingarna utförs frivilligt arbete för att finansiera missionsarbete, understöd och olika typer av verksamhet. Man bakar pajer, stickar sockor och säljer ljus i talkoanda. Församlingarna ger netto- eller bruttoinkomsterna från denna verksamhet till missionen, välgörenhet o.d. och bokför dem som understödsutgifter. Dessutom utförs i församlingarna en hel del frivilligarbete, vars intäkter används till att stöda den egna församlingens verksamhet.

Församlingarna bokför inkomsterna och utgifterna i anslutning till ovan nämnda verksamhet på varierande sätt. Nu utfärdas anvisningar om denna bokföringspraxis.

Delegationen för bokföring beslöt 8.9.2003 i enlighet med ett förslag av arbetsgruppen för redovisning att

1. Inkomsterna från och utgifterna för församlingens verksamhet skall bokföras i resultaträkningen.
2. Understödsbelopp som sänds till ändamål utanför församlingen bokförs enligt följande:

Alternativ 1:

- Utgifterna bokförs på de utgiftskonton i resultaträkningen som de hänför sig till.
- Inkomsterna bokförs på de inkomstkonton i resultaträkningen som de hänför sig till.
- Nettoinkomsterna sänds till understödmottagarna och de medel som sänts upptas i resultaträkningen som beviljade understöd.

Alternativ 2:

- Utgifterna bokförs på de utgiftskonton i resultaträkningen som de hänför sig till.
  - Inkomsterna bokförs på de inkomstkonton i resultaträkningen som de hänför sig till.
  - De inkomster (brutto) sänds till understödmottagarna och de medel som sänts bokförs som beviljade understöd.
3. Om församlingens verksamhet omfattat frivilligarbete t.ex. till förmån för den egna församlingens diakoni- eller ungdomsarbete, bokförs inkomsterna från frivilligarbetet i resultaträkningen på de konton som de hänför sig till.

Om en grupp utanför församlingens egen verksamhet donerar pengar till förmån för församlingens verksamhet, skall de donerade medlen bokföras i resultaträkningen som inkomster i form av understöd.

Utgifter som finansierats genom frivilligarbete bokförs i resultaträkningen på de utgiftskonton som de hänför sig till.

4. Församlingen fattar administrativa beslut om huruvida de medel som insamlats genom frivilligarbete delas ut som understöd enligt netto- eller bruttobelopp.